

celkový pohled na chráněné území

porost převáděný na střední les

suchomilná vegetace

houseska jasoně

jasoně červenooký

Přírodní památka Kamenárka

se nachází na jihozápadním úbočí Bílé hory východně od města Štramberk v Moravskoslezském kraji. **Předmětem ochrany** v rezervaci je jeden z odkryvů tithonských štramberských vápenců, na nichž žije velké množství zvláště chráněných druhů živočichů a rostlin.

Historie

Území je z velké části tvořeno **opuštěným vápencovým lomem**, jehož stěny dosahují výšky až třicet metrů. Nalezneme na nich stopy po ručním lámání kamene. Obecní lom na Skalkách (dnešní PP Kamenárka) byl otevřen v roce 1820, těžba zde byla ukončena v roce 1929, kdy byl obcí vypovězen nájem Společnosti Štramberských vápenek. Na dně lomu se nachází jezírko, jehož velikost je závislá pouze na množství srážek. Jurské vápence v okolí Štramberka jsou velice bohaté na **výskyt zkamenělin**. Bylo zde nalezeno okolo 1000 druhů fosilií, z nichž nejběžnější jsou mlži, ramenonožci, hlavonožci, koráli či ježovky.

Květena

V chráněném území se vyskytuje především **vápnomilná a suchomilná vegetace**. Nicméně součástí rezervace je i **lesní porost** založený ve dvacátých letech 20. století na již nevyužívaných obecních pastvinách. Tento lesní porost na svazích sklánějících se k městu je v současnosti převáděn na prastarý hospodářský tvar - **střední les**. Pro střední les je charakteristické řídké zapojení korun starých stromů, tzv. výstavků, doplněné dolním patrem dřevin zmlazujících z pařezů. Toto dolní patro je káceno ve velmi krátkých, asi patnáctiletých intervalech. Díky tomuto způsobu hospodaření je v porostu dostatek světla, což vyhovuje vzácným druhům rostlin a živočichů. V PP Kamenárka například chráněnému vstavači mužskému.

Bohatství druhů na skalních stepích je veliké a jejich vzácnost také. Ze skalních stěn vyrůstá sleziník červený, kostřava sivá nebo například mochna jarní. Veliká pozornost je při ochraně věnována **hlaváči lesklému vápnomilnému, řebříčku sličnému, česneku**

šerému horskému a strdivce brvité. Všechny tyto rostliny jsou původními druhy. Dnes je však jejich výskyt velice omezený. Setkáme se zde také s rozchodníky, např. s rozchodníkem bílým.

Jasoně červenooký

Rozchodníky se živí **jasoně červenooký**, kriticky ohrožený motýl, který žije v rámci celé České republiky pouze v oblasti Štramberského krasu. Původně zde žil jasoně červenooký štramberský, který byl poddruhem jasoně červenookého. Ten byl ovšem ve dvacátých letech 20. století **vyhuben**. K jeho vyhubení přispěla těžba vápence v lomu Kotouč, úbytek přirozených stanovišť jeho výskytu a žírných rostlin jeho housenek – rozchodníků například kvůli ústupu pastvy či zalesňováním výsušných lokalit. Jasoně, který žije na území Přírodní památky Kamenárka nyní, byl do oblasti Štramberského krasu **znovuvysazen** v roce 1986. Díky práci ZO ČSOP Apollo dnes můžeme obdivovat tohoto motýla na všech tradičních štramberských lokalitách. Dnešní

Kamenárka ve 30. letech 20. století

výbrus vápence s koráli

vstavač mužský

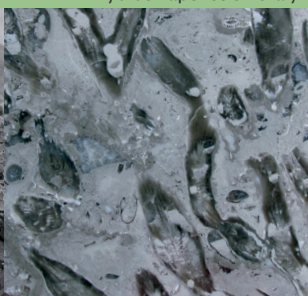
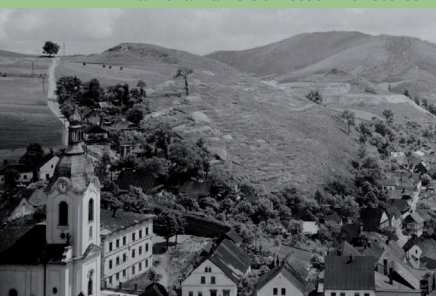
sleziník červený

hlaváč lesklý vápnomilný

rozchodník bílý

česnek šerý horský

strdivka brvitá

ještěrka zední

vyznačení chráněného území na letecké mapě

štramberská populace pochází ze Slovenska z Malé Fatry, konkrétně ze Strážovských vrchů. Velikost štramberské populace se po dvaceti letech ustálila asi na 800 až 1000 jedincích.

Ještěrka zední a jiná zvířena

Velice vzácným obyvatelem Kamenárky je **ještěrka zední**. S tímto druhem ještěrky se můžeme setkat v západní, střední a jižní Evropě, nejbližší ke Štramберку žije na Slovensku v Pováží a v Maďarsku. Ještěrka zední patří mezi naše **nejmrštnější ještěrky**. Dokáže lézt po téměř kolmých stěnách, je výborným skokanem. Zbarvená je většinou do hněda, na břiše má černé skvrny, může dorůst až do délky okolo dvaceti centimetrů. V současné době se počet jedinců této ještěrky odhaduje na 150 kusů.

Díky přítomnosti vodní plochy nalezneme v území kromě **plazů** (můžeme zde natrefit také např. na silně ohroženého slepýše křehkého či užovku hladkou) i **vzácné druhy obojživelníků**. Jsou to kupříkladu čolek velký, ropucha zelená, kuňka žlutobřichá nebo rosnička zelená.

užovka hladká

rosnička zelená

Péče o území

Ohrožených druhů rostlin a živočichů je v rezervaci celá řada. Zachování jejich populací je závislé na **vhodné ochraně území**. Z dlouhodobého hlediska je důležité zachování výchozů štramberských vápenců, na nichž můžeme tyto druhy nalézt. Pro udržení biologických hodnot území je v území nutno zajišťovat kosení travních porostů, odstraňování náletových dřevin, odstraňování agresivních nepůvodních rostlin jako jsou akát trnitý, šerák obecný či borovice černá. Rovněž je zde vhodné provádět již zmíněný převod lesního porostu na střední les.

GEOPARK
PODBESKYDÍ

Geopark je turisticky přitažlivé území s vědecky významným geologickým dědictvím • **Geopark** není kategorií chráněného území • **Posláním geoparku** je chránit geologické dědictví a to zejména prostřednictvím jeho trvale udržitelného a šetrného využívání

Informace o Geoparku Podbeskydí najdete na www.geoparkpodbeskydi.cz

Tento leták je součástí tématické skupiny *Přírodní zajímavosti*

Tento materiál vznikl v rámci projektu „Rozvoj environmentálního poradenství EPIC v Moravskoslezském kraji“, který je realizován Moravskoslezským krajem za přispění Státního fondu životního prostředí České republiky a Ministerstva životního prostředí ČR.

Vydalo: Občanské sdružení Hájenka ve spolupráci s Moravskoslezským krajem ■
Text: Eva Majerová, Dalibor Kvita ■ Foto: Dalibor Kvita, Petr Kocián ■ Náklad: 4 000 ks ■ 1. vydání, 2011

Přírodní památka Kamenárka

